

DE WAARHEID EN NIETS DAN DE WAARHEID?

Moet uw arts u altijd de waarheid vertellen, of mag hij of zij zaken verbloemen of achterhouden? Een vraag die niet zomaar met *ja* of *nee* te beantwoorden is, vindt prof. dr. Patrick Cras, diensthoofd neurologie. 'Je moet afwegen aan welke informatie je patiënt op dat moment nood heeft.'

Een jongeman meldt zich met hoofdpijn bij de neuroloog. Uit een hersenscan blijkt dat hij mogelijk MS heeft, al heeft die hoofdpijn daar niets mee te maken en vertoont hij nog geen MS-symptomen. Moet de arts dat vertellen? Prof. Cras bevond zich recent in een gelijkaardige situatie en lichtte zijn patiënt eerlijk in. 'De tijdgeest is daarin veranderd. Terwijl artsen vroeger vaak in bedekte termen spraken, is nu transparantie de norm', ervaart hij.

De wet op de patiëntenrechten van 2002 stelt dat artsen verplicht zijn patiënten naar waarheid in te lichten over hun ziekte. Die wet bepaalt echter ook dat een arts zaken mag achterhouden als hij vindt dat de patiënt meer nadeel dan voordeel van die informatie zou hebben: de zogenaamde *therapeutische exceptie*. Zo kan hij beslissen slecht nieuws tijdelijk voor zich te houden omdat de patiënt op dat moment in een crisisperiode zit.

Nooit te oud of te jong voor de waarheid

Leeftijd staat los van het recht op de waarheid. Een hoogbejaarde patiënt die nog beslissingen kan nemen, heeft net zo goed het recht om te weten. En ook kinderen hebben recht op een eerlijk antwoord, weliswaar afgestemd op hun ontwikkelingsstadium.

De arts moet altijd rekening houden met de gevoelens en de draagkracht van zijn patiënt. Cras: 'Er zijn diverse manieren om een boodschap over te brengen. Zelfs als je een patiënt moet zeggen dat hij niet lang meer te leven heeft, kun je hem een beetje hoop geven. Hoop op ondersteuning of ver-

zachting van zijn symptomen bijvoorbeeld. En soms moet je de waarheid niet in één keer, maar in kleine verteerbare stukjes brengen.'

Het gaat er vooral om die informatie te geven waaraan de patiënt op dat moment nood heeft, nuanceert hij. 'Als ik een patiënt net heb gezegd dat hij heel ernstig ziek is, dan begin ik op dat moment niet over symptomen die zich wellicht over een jaar zullen voordoen. Die vraag moet van hem komen. Je mag je ook niet verkijken op de eerste reactie van je patiënt. De mensen die zeggen *dat je hen alles mag vertellen*, blijken vaak net het meest kwetsbaar.'

